DISSZERTÁCIÓ BÍRÁLATA

A disszertáció címe: Az Európai Unió külső energiapolitikája, Importfüggőség, ellátásbiztonság és integráció

Bíráló neve: Dr. Gordos Péter, Vállalati Kapcsolatok Magyarországi Igazgató, MOL Nyrt.

Szöveges értékelés:

A jelölt értékezésében az Európai Unió külső energiapolitikájának vizsgálatát tűzi ki célul, bemutatva annak fejlődéstörténetét, strukturális feltételrendszerét, valamint megjelenési formáit. A témaválasztás rendkívül aktuális úgy globális, mint hazai szinten.

A szerző logikus gondolatmenetben a történeti tárgyalás és az empirikus elemzés módszereit kombinálva elemzi a gazdasági és külpolitikai folyamatok metszetében a megjelölt témakört. A kombinálás szerencsére nem járt a két tudományos megközelítés szervetlen vegyítésével. A szerző sokszor és jól támaszkodik gazdasági mutatószámok elemzésére.

A disszertáció arról tanúskodik, hogy a szerző elsajátította a tudományos kutatómunka szabályait, szorgalmasan összegyűjtötte a téma szakirodalmát, jó szemmel elemezte azt, és sikerült világos szerkezetben feldolgoznia a szóban forgó témakört. Az értekezés erőssége, hogy a szerző számos önálló következtetésig és eredményig eljutott, így a vállalt célkitűzéseket arányosan és kiegyensúlyozottan valósította meg.

Az értekezés gördülékeny stílusa, szabatos nyelvi megformálása, valamint korrekt hivatkozásai és jegyzetelési technikája megfelel a mondandónak.

A hipotézisek megfelelő gondossággal lettek kiválasztva, külön kiemelendő a jogi-normarendszer szerepének vizsgálata. A hipotézisek vizsgálatához szükséges elemzések jól strukturáltan végigfutnak az anyagon.

A disszertáció tartalmi szerkezete logikus, az egyes rész-témakörök egymáshoz viszonyított aránya megfelelő.

Hasznosnak, lényegre törőnek és jól szerkesztettnek tartom a külső energiapolitika fejlődéstörténetének bemutatását, tekintettel arra, hogy csak a megfelelő történelmi kontextusba ágyazottan – az ok-okozati összefüggések ismeretében – lehet megérteni a politika evolúcióját, jelenlegi fejlettségi szintjét és eszközrendszerét.

Jónak és kellően kidolgozottnak tartom az energiagazdaság globális struktúrájának, továbbá az EU energiagazdaság sebezhetőségének bemutatását, tekintettel arra, hogy ezek fényében érthető csak meg az energiapolitika külkapcsolatainak fontossága. A szerző jól ragadja meg az eltérő tagállami helyzetekből fakadó azon

kihívást, amely akadályozza, de legalábbis hátráltatja a közös fellépés lehetőségét és annak tartós stratégiai kereteinek kialakítását.

Az értekezés külkapcsolati része részletes és színvonalas, a szerző kellően elegendő terjedelemben elemzi az EU-orosz kapcsolatokat, amely az egyik legfontosabb – és napjainkban felértékelődő – terepe az energetikai külkapcsolatoknak.

Külön kiemelendő, hogy az integrációelméleti keretek, fejlődéstörténeti elemzés, stb. után a külső energiapolitikát, mint együttműködési – gondolkodási keretet adó – modellnek mutatja be. A fejezet erőssége, hogy egyrészt a külső energiapolitika alapelveinek, hajtóerejének bemutatása mellett kíméletlen pontossággal megfogalmazásra kerülnek a máig élő dilemmák, másrészt „étlapszerűen" listázza azokat az eszközök, amelyek a külső energiapolitika alakításában felhasználásra kerülnek.

Hasznosnak tartom, hogy a disszertáció az energiapolitikai vonatkozásokat összekapcsolja más politikákkal (fenntarthatóság, K+F, TEN). A fenntarthatósággal kapcsolatban szerencsésnek tartom, hogy az EU által meghirdetett gazdasági dekarbonizációs folyamat nem nyomta rá a bélyegét az értekezésre, tekintettel arra, hogy egyrészt a gazdasági növekedés, az előre jelezhető technológiai fejlődés és az unió területén fellelhető energiaforrások kiaknázhatóságának potenciálja továbbra is nélkülözhetetlenné teszi a harmadik országokból származó fosszilis források importját, ami nagyban meghatározza az EU külső energiapolitikáját, másrészt a dekarbonizáció – pl.: műszaki szempontból – nem feltétlenül csak a fosszilis energiaforrások teljes kiváltását jelenti.

Az értekezés-tervezet védésekor tett javaslatokat a szerző figyelembe vette, azoknak megfelelően módosította a disszertáció szövegezését.

Az értekezés nyilvános védésre bocsátását javaslom.

Budapest, 2012. április 12.

Dr. Gordos Péter